

***Program pracy wychowawczej
Gimnazjum nr 1 w Lubsku***

Zatwierdzony decyzją Rady Pedagogicznej z dnia 15.09.2016 r.

Materiały zebrała i opracowała komisja w składzie:

1. Honorata Rutkowska
2. Magdalena Janusz
3. Angelika Kowalczyk

Lubsko – wrzesień 2016 r.

Wstęp

Program Wychowawczy Gimnazjum nr 1 im. Królowej Jadwigi w Lubsku ujmuje potrzeby uczniów, a pośrednio – także ich rodziców i jest podstawą do pracy wychowawczej. Został opracowany w oparciu o poprzednie programy, zmodyfikowany dzięki doświadczeniom pedagogów, sugestii rodziców i uczniów. Przeznaczony jest do pracy na rok szkolny 2016/2017.

1. Misja Szkoły

Wobec tak licznych zagrożeń, jakie niesie ze sobą współczesna cywilizacja, misją powyższego programu staje się wychowanie młodego człowieka, który, będąc świadomym dziedzicem polskiej tradycji i kultury, będzie jednocześnie jej kontynuatorem i twórcą. Odzwierciedleniem tej myśli są słowa Adama Mickiewicza:

„Jedyny cel życia (...) jest tak żyć,
aby tym co po nas przyjdą, było lepiej.
Bez utkwienia myśli w ten główny punkt nie ma życia.”

Gimnazjum skupia młodzież w wieku 13 – 16 lat. Z psychologicznego punktu widzenia to najbardziej złożony okres w życiu człowieka. Podatność na wpływy otoczenia, nieuregulowany system wartości, a także trudności z określeniem własnej osobowości – oto niektóre z wielu problemów młodych ludzi.

Zasadniczy element naszego programu stanowić będzie więc kształtowanie charakterów, konstruowanie spójnego systemu wartości, ułatwiającego rozumienie współczesnego świata, odnalezienie się w nim, a także dostosowanie się do ciągłych zmian.

Pragniemy choć w części zapobiec tendencjom, które doprowadziły do poważnych problemów młodzieży i w pracy z młodzieżą. Najnowsze kierunki pedagogiczne rezygnują już z pełnego „luzu” i źle rozumianego liberalizmu w wychowaniu. Jednocześnie bierzemy pod uwagę zmiany, jakie w wyniku kryzysu autorytetów zachodzą w funkcjonowaniu rodziny, modelu zachowań młodzieży i w zakresie jej zainteresowań.

Program zawiera najważniejsze kierunki polityki oświatowej wskazane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej:

- 1) Upowszechnianie czytelnictwa i rozwijanie kompetencji czytelniczych wśród dzieci i młodzieży.
- 2) Rozwijanie kompetencji informatycznych dzieci i młodzieży w szkołach i placówkach.
- 3) Kształtowanie postaw ku wartościom.

Rok szkolny 2016/2017 ogłoszony został przez Ministra Edukacji Narodowej Rokiem Wolontariatu.

Nasz program będzie próbował wskazać autorytety, modele zachowań, nawiązywać do tradycji, kierunkować zainteresowania młodzieży. Program ten, z założenia mający być „umową

społeczną” dotyczącą problematyki wychowawczej przede wszystkim stanowi odpowiedź na sugestie młodzieży pragnącej przejrzystego uregulowania wzajemnych relacji między domem, nauczycielami i uczniami oraz sprecyzowania ich praw i obowiązków.

2. *Wizja Szkoły*

Nadrzędnym celem naszej szkoły jest, aby wspierając proces wychowania dziecka w rodzinie, przygotować go do:

- a) radzenia sobie w kontaktach społecznych,
- b) świadomego korzystania z różnych źródeł informacji i umiejętnego ich selekcjonowania,
- c) współdziałania i zgodnego współżycia społecznego (w tym: mediacji, negocjacji i rozwiązywania konfliktów),
- d) pełnienia określonych ról społecznych,
- e) odpowiedzialności za siebie i innych,
- f) dbałości o rozwój uczuć i sferę ducha,
- g) troski o zdrowie, rozwój fizyczny oraz bezpieczeństwo,
- h) poszanowania tradycji, symboli narodowych i szkolnych,
- i) współtworzenia kultury materialnej i duchowej narodu oraz najbliższego środowiska,
- j) świadomego uczestnictwa w życiu kraju i Europy,
- k) stosowania umiejętności matematycznych i informatycznych w życiu codziennym,
- l) dostrzegania potrzeb innych, zwłaszcza niepełnosprawnych,
- m) profilaktyka agresji i przemocy w szkole,
- n) dbałości o środowisko naturalne,
- o) poszanowania przyrody ojczystej.

Wraz z młodzieżą wierzymy, iż wprowadzenie wypracowanych wspólnie zasad przyczyni się do stworzenia w naszym gimnazjum atmosfery wzajemnej życzliwości i przyjaźni połączonej jednocześnie z konsekwencją wymagań.

W opracowaniu przyjęto następujące konstrukcje układu materiału:

- A. Założenia podstawowe.
- B. Cele wychowawcze
- C. Metody i sposoby działania.

A. Założenia podstawowe

Nasz program wychowawczy realizowany jest w cyklu trzyletnim i zakłada:

Cele główne

Absolwent szkoły potrafi:

- a) uczestniczyć w życiu grupy,
- b) postrzegać siebie i rozumieć swoje uczucia,
- c) postrzegać innych, także osoby niepełnosprawne i wczuwać się w ich odczucia,
- d) rozwiązywać problemy,
- e) pełnić określone role społeczne,
- f) dbać o zdrowie i bezpieczeństwo własne i innych,
- g) świadomie korzystać z różnych źródeł informacji i umiejętnie je selekcjonować,
- h) stosować umiejętności matematyczne i informatyczne w życiu codziennym,
- i) rozumieć znaczenie symboli, historii i tradycji narodowej oraz okazywać im szacunek,
- j) okazywać szacunek symbolom szkoły i przestrzegać ceremoniału szkoły,
- k) okazywać szacunek przyrodzie.

Szkolny system wychowawczy, wspierając proces wychowania dziecka w rodzinie, powinien przygotować uczniów naszej szkoły do:

- a) radzenia sobie w kontaktach społecznych i pełnienia określonych ról społecznych,
- b) współdziałania i zgodnego współżycia społecznego (w tym: mediacji, negocjacji i rozwiązywania konfliktów),
- c) odpowiedzialności za siebie i innych,
- d) dbałość o rozwój uczuć i sferę ducha,
- e) troski o zdrowie, rozwój fizyczny i bezpieczeństwo,
- f) do korzystania z różnych źródeł informacji i selekcjonowania ich,
- g) dbałości o środowisko naturalne
- h) poszanowanie symboli narodowych i szkolnych,
- i) świadomego uczestnictwa w życiu kraju i Europy.

Cele szczegółowe

1. Postrzeganie Samorządu Uczniowskiego jako szkoły charakterów uczącej twórczych postaw, demokratycznych form współżycia, umiejętności kierowania innymi, odpowiedzialności za siebie oraz otoczenie.
2. Prowadzenie działań profilaktycznych i opiekuńczych.
3. Ograniczenie wpływu patologii społecznej na wychowanie i rozwój uczniów.
4. Pozyskanie rodziców do wspierania wychowawczej i profilaktycznej funkcji szkoły.
5. Wzmacnianie i podtrzymywanie emocjonalnej więzi uczniów ze szkołą.

Główne hasła naszego programu:

I. Człowiek i jego emocje	- kl. I gimnazjalna
II. Prawa człowieka	- kl. II gimnazjalna
III. Człowiek we współczesnym świecie	- kl. III gimnazjalna

A. Cele wychowawcze.

Główne cele pracy wychowawczej, realizowane w poszczególnych latach nauki:

Klasa I gimnazjalna

1. Kształtowanie umiejętności prawidłowego odczytywania swoich stanów emocjonalnych, poczucia własnej wartości, dawania i otrzymywania wsparcia.
2. Realizowanie zadań ułatwiających dorastanie, kształtujących dojrzałość, odpowiedzialność.
3. Nabywanie umiejętności rozróżniania i pielęgnowania uczuć koleżeństwa, przyjaźni i miłości.
4. Kształtowanie szacunku do tradycji regionu i jej pochodzenia.
5. Rozwijanie pasji czytelniczych.
6. Rozszerzanie umiejętności matematycznych i informatycznych oraz praktyczne ich wykorzystywanie w życiu codziennym.
7. Rozbudzanie postawy tolerancji dla osób niepełnosprawnych oraz odmienności narodowych, kulturowych, wyznaniowych, płciowych, rasowych, światopoglądowych.
8. Kształtowanie właściwych postaw ekologicznych.
9. Zwiększenie świadomości o negatywnych skutkach niewłaściwego postępowania z odpadami.
10. Poznawanie dzieł sztuki wyrażających emocje twórców (np. wystawy, koncerty).
11. Kształtowanie preorientacji zawodowych.
12. Kształtowanie właściwych postaw do pełnienia określonych ról społecznych.
13. Zwiększenie świadomości o negatywnych skutkach agresji i przemocy w szkole, cyberprzemocy oraz nabywanie właściwych sposobów reagowania.

Klasa II gimnazjalna

1. Dążenie do identyfikowania się z obowiązkami patriotycznymi.
2. Poznanie praw obywatelskich.
3. Rozwijanie pasji czytelniczych.
4. Rozszerzanie umiejętności matematycznych i informatycznych oraz praktyczne ich wykorzystywanie w życiu codziennym.
5. Posiadanie świadomości o prawie do życia i godnej śmierci każdego człowieka.

6. Przygotowanie do uczestnictwa w życiu społeczeństwa demokratycznego.
7. Kształtowanie preorientacji zawodowych.
8. Zwiększenie świadomości o negatywnych skutkach agresji i przemocy w szkole, cyberprzemocy oraz nabywanie właściwych sposobów reagowania.
9. Kształtowanie właściwych postaw ekologicznych.
10. Wyrabianie nawyku dbałości o środowisko naturalne.
11. Wzbudzanie szacunku do przyrody.

Klasa III gimnazjalna

1. Poznanie mechanizmów działania gospodarki wolnorynkowej.
2. Zapoznanie z miejscami i instytucjami istotnymi dla naszego państwa (np. Sejm, Senat)
3. Poznanie roli wyborów demokratycznych poprzez spotkania z osobami wybranymi w takich wyborach (np. radny gminy, radny sejmiku wojewódzkiego, poseł).
4. Kształtowanie postawy umiejętnej obrony własnych poglądów wartości.
5. Wspieranie rozwoju moralnego i kształtowania hierarchii wartości.
6. Kształtowanie umiejętności z korzystania ze środków przekazu informacji.
7. Rozwijanie pasji czytelniczych.
8. Rozszerzanie umiejętności matematycznych i informatycznych oraz praktyczne ich wykorzystywanie w życiu codziennym.
9. Uwrażliwienie na zagrożenia dotyczące człowieka współczesnego.
10. Pokazanie roli filmu i teatru jako środka przekazu wartości ogólnoludzkich.
11. Uwrażliwienie na los ludzi niepełnosprawnych.
12. Kształtowanie preorientacji zawodowych.
13. Zwiększenie świadomości o negatywnych skutkach agresji, przemocy i cyberprzemocy w szkole oraz nabywanie właściwych sposobów reagowania.
14. Kształtowanie właściwych postaw ekologicznych.
15. Wyrabianie nawyku dbałości o środowisko.

B. Metody i sposoby działania.

Naszymi priorytetami są:

- I. Współpraca z rodzicami.
- II. Współpraca ze środowiskiem lokalnym.
- III. Wychowanie ku wartościom.
- IV. Wychowanie ku tradycjom.
- V. Wspieranie rozwoju dziecka
- VI. Profilaktyka wychowawcza

I. Współpraca z rodzicami.

1. Cele problemowe.

główne:

1. Rozpoznanie środowiska uczniów.
2. Dbanie o realizację obowiązku szkolnego.
3. Promowanie zdrowego stylu życia i dbanie o bezpieczeństwo uczniów.
4. Zachęcanie i pomoc rodzicom w poszukiwaniu aktywnych metod rozwiązywania problemów.
5. Zainteresowanie i aktywizacja rodziców w funkcjonowaniu naszej szkoły.
6. Psychoedukacja rodziców naszej szkoły.
7. Integrowanie rodziców uczniów naszej szkoły.

Cele szczegółowe:

1. Zapoznanie rodziców z występującym w szkole problemem wagarów. Ustalenie kontaktów nauczycieli z rodzicami.
2. Uświadomienie rodziców o problemie związanym z uzależnieniem i potrzebie dbania o bezpieczeństwo uczniów.
3. Uświadomienie rodzicom problemów związanych z patologiami społecznymi.
4. Pogłębianie pozytywnej więzi emocjonalnej rodziców z dziećmi i rodziców ze szkołą.

Przewidywane efekty:

1. Ograniczenie drugoroczności i poprawa frekwencji.
2. Zmniejszenie w szkole symptomów związanych z patologią społeczną i problemem uzależnienia.
3. Poprawa wzajemnych relacji rodzic – dziecko.
4. Wzrost poziomu wiedzy rodziców o problemach wychowawczych i możliwościach ich rozwiązywania.
5. Zaktywizowanie jak największej liczby rodziców „PRZYJACIÓŁ SZKOŁY”.

Sposoby oceny:

1. Obserwacja – w szkole; – poza szkołą.
2. Rozmowy indywidualne z dziećmi i rodzicami.
3. Wskaźniki ilościowe ze spotkań z rodzicami (klasowe, Rady Rodziców, imprezy okolicznościowe).
4. Wskaźniki jakościowe.

Harmonogram działań

Zadania	Termin realizacji	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Informacja zwrotna
1. Diagnoza wstępna oczekiwań rodziców wobec szkoły. 2. Analiza źródła niechęci rodziców wobec szkoły.	wrzesień	<ul style="list-style-type: none"> – przygotowanie ankiet – przeprowadzenie badań – podsumowanie 	<ul style="list-style-type: none"> – pedagog – wychowawcy 	<ul style="list-style-type: none"> – określenie oczekiwań rodziców wobec szkoły – ustalenie przyczyn niechęci
1. Komunikacja wielostronna a) nabycie umiejętności porozumiewania się b) Przekazywanie informacji o uczniu	cały rok	<ul style="list-style-type: none"> – organizowanie cyklicznych zebrań z rodzicami – stosowanie zróżnicowanych form spotkań – kontakty indywidualne 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - dyrektor - pedagog szkolny - nauczyciele przedmiotowy - opiekunowie Samorządu Uczniowskiego 	- nawiązanie owocnej współpracy z rodzicami
Udział rodziców w rozwiązywaniu problemów	zgodnie z ustalonym harmonogramem wg potrzeb	<ul style="list-style-type: none"> – spotkania wychowawców i nauczycieli w ramach zebrań wywiadowek – konsultacje rodziców z pedagogiem szkolnym – spotkania rodziców z przedstawicielami Samorządu Uczniowskiego i policji – kontakty indywidualne 	<ul style="list-style-type: none"> – wychowawcy klas – nauczyciele przedmioty – pedagog szkolny – opiekun SU 	– wypracowanie metod reagowania na niewłaściwe zachowanie
Psychoedukacja 1. Rozbudzenie świadomości rodziców o zagrożeniach płynących z życia codziennego	wg potrzeb	<ul style="list-style-type: none"> – spotkania i pogadanki dla rodziców – organizowanie spotkań z przedstawicielami Policji, sądu, PP-P, 	<ul style="list-style-type: none"> – pedagog szkolny – wychowawcy – nauczyciele przedmiotów – policja 	<ul style="list-style-type: none"> – zrozumienie przez rodziców ważności współpracy ze szkołą – zwiększenie liczby rodziców współpracujących ze szkołą – wspólna realizacja celów wychowawczych
Udział rodziców w życiu szkoły 1. Praca w Radzie Rodziców 2. Integracja oddziaływań wychowawczych rodzic-szkoła 3. Współuczestnictwo rodziców w	– Wrzesień – Cały rok – cały rok	spotkania z rodzicami w celu wyboru Rad Klasowych i Szkolnej Rady Rodziców udział rodziców w posiedzeniach podsumowujących Szkolnej Rady Rodziców pomoc rodziców w organizowaniu imprez	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy klas - dyrekcja - wychowawcy - Rady Klasowe Rodziców - chętni rodzice 	<ul style="list-style-type: none"> - aktywizacja współdziałania rodziców w organizowaniu życia szkoły - tworzenie przyjaznej atmosfery.

organizowaniu życia klasy; szkoły 4. Udział rodziców w imprezach okolicznościowych szkoły	– cały rok	organizowaniu imprez klasowych i ogólnoszkolnych pomoc rodziców w przygotowaniu imprez okolicznościowych		
1. Angażowanie jak największej liczby rodziców angażujących się w życie szkoły	cały rok	– imprezy okolicznościowe – wycieczki i inne imprezy klasowe – spotkania z rodzicami – rozmowy indywidualne – pomoc w dowozie uczniów na zawody i konkursy	– Dyrektor – wychowawcy klas – SU – nauczyciele – rodzice	– Pozyskanie ludzi przyjaznych szkole – Pozyskanie sponsorów
2. Stosowanie Procedury Poprawy Frekwencji	Cały rok	– Monitorowanie nieobecności uczniów – indywidualne rozmowy z uczniami i rodzicami – pogadanki z rodzicami – lekcje wychowawcze	– dyrektor – pedagog – wychowawcy klas – nauczyciele	– Poprawa frekwencji – nagrody i kary

II. Współpraca ze środowiskiem lokalnym.

Tytuł: „Nasza szkoła placówką integrującą środowisko lokalne”.

Cele główne:

1. Integracja szkoły ze środowiskiem lokalnym.
2. Pozyskiwanie środków finansowych.
3. Stymulowanie rozwoju psychospołecznego uczniów.

Cele szczegółowe:

1. Wprowadzenie efektywnych form pozyskiwania środków finansowych od różnego typu instytucji i osób prywatnych.
2. Pomoc dzieciom z rodzin najuboższych (dofinansowanie posiłków, zakup podręczników szkolnych).
3. Organizowanie warsztatów, prelekcji, konkursów tematycznych.
4. Organizowanie imprez (festynów), stwarzających możliwości prezentacji dorobku szkoły oraz integrujących środowisko lokalne.
5. Wyrabianie nawyku dbałości o środowisko naturalne.
6. Przeciwdziałanie zjawiskom patologicznym.
7. Rozbudzanie pasji wśród uczniów.

Przewidywane efekty:

1. Pozyskiwanie funduszy i materiałów wspomagających rozwój placówki.
2. Poprawa sytuacji dzieci z rodzin najuboższych.
3. Większe uświadomienie uczniów w zakresie dbałości o własne zdrowie, higienę i kulturę osobistą.
4. Wyrabianie nawyku kulturalnego spędzania czasu wolnego.
5. Integracja ucznia ze środowiskiem lokalnym (dziecko zna cele i zadania instytucji funkcjonujących w środowisku).
6. Obniżenie stopnia zjawisk patologicznych wśród młodzieży (uzależnienia, agresja).
7. Postrzeganie szkoły i środowiska jako placówki przyjaznej i bezpiecznej.
8. Wzrost prestiżu szkoły.

Sposoby oceny, standardy osiągnięć:

1. Wskaźnik ilościowy – wzrost liczby osób objętych opieką różnych instytucji; wzrost liczby uczestników imprez kulturalnych.
2. Wskaźnik jakościowy – sprawozdania organizatorów imprez kulturalnych. Prezentacja osiągnięć zostanie potwierdzona poprawą sytuacji socjalno – bytowej uczniów, usprawnieniem rozwoju psycho – motorycznego uczniów wymagających pomocy.

Harmonogram działań

Zadania	Termin realizacji	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Informacja zwrotna
Współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną	Cały rok	<ul style="list-style-type: none">– diagnozowanie uczniów– organizowanie warsztatów, prelekcji psychoedukacji dla rodziców, nauczycieli i uczniów	<ul style="list-style-type: none">– pedagog– wychowawcy– pracownicy PP-P	<ul style="list-style-type: none">– ustalenie sposobów reedukacji– pogłębianie wiedzy rodziców i uczniów– pomoc w rozwiązywaniu problemów– aktualizowanie wiedzy nauczycieli– respektowanie zaleceń poradni– zmniejszenie problemów wychowawczych klas
Współpraca z Opieką Społeczną	Cały rok	<ul style="list-style-type: none">– zgłaszanie rodzin potrzebujących pomocy– współpraca z asystentem rodziny– pozyskiwanie środków na dożywianie dla rodzin w trudnej sytuacji materialnej	<ul style="list-style-type: none">– pielęgniarka szkolna– wychowawcy– pedagog szkolny– dyrektor– wychowawcy świetlicy	<ul style="list-style-type: none">– dożywianie dzieci– poprawa sytuacji materialnej rodzin najuboższych i zaniedbanych, zagrożonych wyludnieniem społecznym,

Współpraca z Lubuskim Domem Kultury i MBP Miasta i Gminy Lubsko	Cały rok	<ul style="list-style-type: none"> - współdziałal w imprezach (wystawy, konkursy, odczyty, sesje papieskie) - czytanie Quo Vadis H. Sienkiewicza, - współdziałal w organizacji uroczystości miejskich i państwowych - współpraca ze studiem nagrań 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - dyrektor - opiekun SU - nauczyciele odpowiedzialni 	<ul style="list-style-type: none"> - rozwijanie zainteresowań i uzdolnień dzieci - integrowanie ze środowiskiem lokalnym - organizowanie czasu wolnego - wzrost poziomu kultury - prezentowanie dorobku szkoły, - integracja zespołów klasowych - promocja szkoły w środowisku lokalnym
Współpraca z Nadleśnictwem Lubsko i Kołem Łowieckim „Ryś” Kołem Wędkarskim Nr1 PZW w Lubsku, OEP-L w Jeziorach Wysokich	Cały rok	<ul style="list-style-type: none"> - wzbudzanie szacunku do przyrody (wycieczki, spacer) - dokarmianie zwierząt (zbiórka żołądki) - udział w akcji „Sprzątanie Świata” - współpraca z leśnikami - „Lekcja w lesie” (OEP-L) - zajęcia Szkółki Wędkarskiej - konkursy wiedzy 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy klas - nauczyciele biologii - opiekun SK Przyrodników - leśnicy, - przedstawiciele zarządu Koła Wędkarskiego Nr1 w Lubsku 	<ul style="list-style-type: none"> - zrozumienie istoty ochrony przyrody i ochrony środowiska - szacunek do przyrody
Współpraca z Policją	Cały rok	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca w zakresie przeciwdziałania patologiom (lekcje wychowawcze, prelekcje, spotkania) - organizowanie imprez pod hasłem „Bezpieczeństwo na drodze”(konkursy festyny) - współpraca z dzielnicowym - konkurs o ruchu drogowym 	<ul style="list-style-type: none"> - dzielnicowy - wychowawcy - pedagog - nauczyciele odpowiedzialni 	<ul style="list-style-type: none"> - obniżenie przestępczości u młodzieży - bezpieczna droga do szkoły, znajomość przepisów ruchu drogowego - uświadomienie konsekwencji popełnionych czynów
Współpraca z Urzędem Miasta i Gminy	Cały rok	<ul style="list-style-type: none"> - poznanie władz miasta (spotkania, uroczystości) - lekcje WOS - utrzymanie stałych dobrych kontaktów (uroczystości miejskie, apele szkolne) - pozyskiwanie środków finansowych dla szkoły 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - dyrektor - nauczyciel WOS - nauczyciele odpowiedzialni 	<ul style="list-style-type: none"> - doposażenie szkoły - pomoc finansowa - wytworzenie harmonijnej współpracy z władzami - zdobywanie wiedzy o funkcjonowaniu lokalnego urzędu
Współpraca z parafią i Zakładem Opiekuńczo-Lecznicznym	Cały rok	<ul style="list-style-type: none"> - pomoc rodzinom najuboższym (pieniądze)- akcje dobroczynne 	<ul style="list-style-type: none"> - dyrektor - katecheci - wychowawcy 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa sytuacji materialnej rodzin najuboższych - wyczulenie na

		– organizowanie imprez okolicznościowych		pomoc innym
Współpraca ze schroniskami dla bezdomnych zwierząt	Cały rok	– zbiórka karmy, koców, wyposażenia pomieszczeń	- chętni nauczyciele	– szacunek do przyrody i zwierząt

III Wychowanie ku wartościom.

Cele główne:

1. Kształtowanie osobowości młodego człowieka w oparciu o wartości uniwersalne.
2. Wdrażanie do poszanowania starszych osób oraz wspólnych wartości materialnych.
3. Przeciwdziałanie przemocy i agresji w szkole.
4. Przeciwdziałanie degradacji środowiska i wzbudzanie szacunku do przyrody.

Cele szczegółowe:

1. Wychowanie do poszukiwania własnej drogi życiowej.
2. Wychowanie do odpowiedzialności za siebie i innych.
3. Realizowanie podstaw programowych w zakresie zagadnień związanych z nauczaniem i wychowaniem w kontekście związanym z nauczaniem i wychowaniem w kontekście praw człowieka.
4. Uwrażliwienie na krzywdę.
5. Odkrywanie piękna, prawdy, dobra, miłości i wolności.
6. Odkrywanie piękna przyrody ojczystej i dostrzeganie potrzeb ochrony środowiska.
7. Wdrażanie do poznawania i przestrzegania zasad dobrego wychowania (savoir-vivre).
8. Wdrażanie do poszanowania mienia społecznego.
9. Dostrzeganie potrzeb innych ludzi i niesienie im pomocy.
10. Poznawanie Międzynarodowej Konwencji Praw Człowieka.
11. Zwiększenie świadomości o negatywnych skutkach agresji i przemocy w szkole i nabywanie właściwych sposobów reagowania.

Przewidywane efekty:

1. Wzrost liczby uczniów mających pozytywne nawyki i zachowania.
2. Zmniejszenie liczby przypadków niszczenia mienia szkolnego.
3. Poprawa stosunków w kontaktach: uczeń – uczeń, uczeń – nauczyciel.
4. Wzrost liczby uczniów unikających agresji i wulgaryzmów.
5. Kontynuacja działalności grupy wolontariackiej.
6. Wzrost świadomości ekologicznej uczniów.

Sposoby oceny:

1. Obserwacja.
2. Wskaźnik ilościowy (zmniejszenie liczby konfliktów w szkole).
3. Oplakatowanie szkolnych korytarzy pracami plastycznymi uczniów o tematyce walki z wandalizmem i agresją.
4. Oplakatowanie szkoły na Dzień Wolontariatu.
5. Artykuły na stronie internetowej i facebooku szkoły.

Harmonogram działań

Zadania	Termin realizacji	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Informacja zwrotna
Diagnoza wstępna 1. Przeprowadzenie ankiety „Jak się czujesz w naszej szkole?”- dla klas pierwszych - przeprowadzenie badań - opracowanie wyników	- koniec września - do 30 X	- ankieta	- pedagog szkolny - wychowawcy	- rozeznanie skali zjawiska - prezentacja wyników ankiet na Radzie Pedagogicznej
Przeciwdziałanie przejawom wandalizmu Przeciwdziałanie agresji i przemocy w szkole	Cały rok Cały rok	- lekcje wychowawcze - dyżury śródlekcyjne - lekcje wychowawcze - dyżury - pogadanki - spotkanie z policjantem	- wychowawcy - wszyscy pozostali pracownicy szkoły - wychowawcy - nauczyciele - pedagog - dzielnicowy	- zapisy w dziennikach lekcyjnych - zapisy w kartach oceny zachowania - obserwacja zachowań uczniów - poprawa atmosfery w klasie i szkole - zwiększenie świadomości o skutkach przemocy i agresji
Przeciwdziałanie wulgaryzmom 1. Stworzenie kontraktu klasowego 2. Udział w konkursach recytatorskich 3. Wyjście do teatru, kina, kościoła 4. Udział w uroczystościach: - Dnia Edukacji Narodowej - Święta Niepodległości - Konstytucji 3 Maja - przedstawieniach szkolnych	- wrzesień - Cały rok - Cały rok - Cały rok - Cały rok	- konkursy szkolne i międzyszkolne - wspólne wyjścia lub wyjazdy do miejsc użyteczności publicznej	- organizatorzy konkursów - nauczyciele	- informacja na apelu i na stronie internetowej szkoły

<p>5. Kulturalne zachowanie się na dyskotekach szkolnych, klasowych</p> <p>6. Przeprowadzenie zajęć w ramach lekcji wychowawczych i lekcji języka polskiego, zajęć świetlicowych, lekcji bibliotecznych dotyczących kultury słowa</p>	<p>–</p> <p>– Cały rok</p>	<p>– zajęcia lekcyjne</p>	<p>– poloniści,</p> <p>– bibliotekarze</p> <p>– wychowawcy</p> <p>– opiekunowie świetlicy</p>	<p>– obserwacja zachowań uczniów, omawianie ich na lekcjach wychowawczych</p>
<p>Współpraca z parafią</p> <p>1. Udział w mszy św. rozpoczynającej rok szkolny</p> <p>2. Udział w rekolekcjach szkolnych</p> <p>3. Udział młodzieży w grupach oazowych</p> <p>4. Udział w mszy św. na zakończenie roku szkolnego</p>	<p>– Cały rok</p>	<p>– udział w nabożeństwach</p>	<p>– dyrektor</p> <p>– katecheta</p> <p>– wychowawcy</p> <p>– nauczyciele</p>	
<p>Rozwijanie własnych zainteresowań i rozbudzanie pasji przez aktywne uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych</p>	<p>– Cały rok</p>	<p>zajęcia pozalekcyjne</p>	<p>– opiekunowie poszczególnych kół zainteresowań</p>	<p>– Udział w konkursach szkolnych, międzyszkolnych, ogólnopolskich i międzynarodowych</p> <p>– Akcje proekologiczne</p> <p>– Obserwacje zjawisk astronomicznych</p> <p>– Obserwacja i pomiary meteorologiczne</p> <p>– Informacja na stronie internetowej szkoły</p>
<p>Organizowanie akcji przeciwdziałających uzależnieniom</p>	<p>- wg potrzeb</p>	<p>– lekcje wychowawcze</p> <p>– lekcje biologii i j. polskiego</p> <p>– lekcje wdźr</p>	<p>– wychowawcy</p> <p>– pedagog szkolny</p> <p>– n-le biologii i j. polskiego</p>	<p>– opracowanie przez pedagoga szkolnego ankiety o problemach alkoholowych</p> <p>– oplakatowanie szkoły</p>
<p>Konkurs wiedzy o AIDS</p>	<p>- grudzień</p>	<p>- konkurs</p>	<p>uczyciele biologii</p>	<p>– oplakatowanie szkoły</p> <p>– wyniki konkursów wiedzy</p> <p>– nagrody dla zwycięzców</p>
<p>Praca w grupie wolontariackiej</p>	<p>– cały rok</p>	<p>- odwiedziny w Zakładzie opiekuńczym i Opiekuńczo-Lecznicy w Lubsku</p>	<p>- opiekun grupy wolontariatu</p>	

- zorganizowanie Dnia Wolontariatu	- grudzień	- udział w ogólnopolskim konkursie „Zachowaj trzeźwy umysł” - oplakatowanie szkoły	- nauczyciele odpowiedzialni	
Konkurs nt. zdrowego stylu życia	kwiecień	- Konkurs wiedzy, - gazetki klasowe	nauczyciele biologii	- zorganizowanie klasowej galerii - konkurs wiedzy
Tydzień wychowania chrześcijańskiego	wrzesień	lekcje religii	nauczyciele religii	- zapis w dzienniku lekcyjnym

IV. Wychowanie ku tradycjom.

Cele główne:

1. Utrwalanie dobrych tradycji szkoły w aspekcie tradycji narodowych, regionalnych i szkolnych.
2. Budowanie więzi ze szkołą.
3. Wykształcenie umiejętności właściwego spędzania czasu.
4. Kształtowanie postaw tolerancji, odpowiedzialności, sztuki wyboru.

Cele szczegółowe:

1. Kształtowanie szacunku do tradycji i historii.
2. Kształtowanie i pielęgnowanie tradycji narodowych i ludowych.
3. Budowanie więzi z regionem, szkołą.
4. Kształtowanie umiejętności dobrej zabawy i miłego spędzania czasu.
5. Uwrażliwienie młodych ludzi na piękno przyrody.
6. Wypracowanie dobrych i ciekawych tradycji szkoły.
7. Pielęgnowanie tradycji świątecznych.
8. Rozbudowanie postaw tolerancji do odmienności.
9. Kształtowanie umiejętności podejmowania ważnych i odpowiedzialnych decyzji.

Przewidywane efekty:

1. Wypracowanie umiejętności podejmowania ważnych decyzji na wyznaczony temat.
2. Uwrażliwienie na piękno i bogactwo przyrody.

3. Poszerzanie wiedzy na temat regionu, poznanie zasłużonych ludzi swojej miejscowości.
4. Poznanie tradycji ludowych i religijnych.
5. Kształcenie umiejętności dobrej zabawy i miłego spędzania czasu.
6. Integracja młodzieży.
7. Obchody Dni Patrona Szkoły.

Harmonogram działań

Zadania	Termin realizacji	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Informacja zwrotna
<p>Tradycje narodowe</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. „Tej co nie zginęła” – rocznica odzyskania niepodległości przez Polskę 2. Konstytucja 3 Maja 3. Znaczenie hymnu narodowego i symbolizmu 4. Międzynarodowy Dzień Mowy Ojczystej 	<ul style="list-style-type: none"> – Listopad – Maj – Cały rok – luty 	<ul style="list-style-type: none"> – apel – apel – konkurs 	<ul style="list-style-type: none"> – nauczyciel historii – opiekun koła teatralnego – SU – nauczyciele historii i j. polskiego – nauczyciele j. polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – umiejętność wyszukiwania informacji na wyznaczony temat – wykazanie się umiejętnością zorganizowania apelu – integracja młodzieży – umiejętność pięknego posługiwania się językiem ojczystym
<p>Tradycje regionalne</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Czy znasz swój region? 2. Wycieczki po regionie. 	<ul style="list-style-type: none"> – okres trwania nauki w gimnazjum 	<ul style="list-style-type: none"> – wycieczki, – konkursy wiedzy – konkurs plastyczny – konkurs literacki – zbieranie pamiątek z przeszłości – albumy 	<ul style="list-style-type: none"> – nauczyciele geografii – wychowawcy – biblioteka – nauczyciele historii 	<ul style="list-style-type: none"> – większa wiedza na temat swojego regionu – uwrażliwienie na piękno i bogactwo przyrody – objęcie opieką uczniów utalentowanych –
<p>Tradycje szkoły</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. „Sprzątanie świata” 2. Dzień Edukacji Narodowej 3. Światowy Dzień AIDS 4. Mikołajki 5. Dzień Wolontariatu 	<ul style="list-style-type: none"> – Wrzesień – październik - 1 grudnia – grudzień 	<ul style="list-style-type: none"> – akcja sprzątania świata – apel – konkurs wiedzy – konkursy i zabawy integracyjne – oplakatowanie szkoły 	<ul style="list-style-type: none"> – n-le biologii – Samorząd Ucz. – n-le biologii – rodzice – wychowawcy – Samorząd Ucz. – nauczyciele 	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie postaw ekol. - kształtowanie postaw moralnych – wykazanie się pomysłowością przez uczniów – rozbudowanie postaw tolerancji, poszerzenie wiedzy (niebezpieczeństw a związane z AIDS, zachowania bezpieczne) – integracja rodziców ze szkołą

6. Wigilia z udziałem pracowników szkoły i przedstawicieli rodziców	- grudzień	- jasełka, wigilia		- integracja zespołów klasowych i całej społeczności uczniowskiej - poznanie tradycji ludowych i religijnych
7. Walentynki	- 14 luty	- poczta Walentynowa	- Samorząd Ucz. i wszyscy nauczyciele	- kształtowanie umiejętności dobrej zabawy
8. Dzień Kobiet	- 8 marca			- kształtowanie tradycji szkoły
9. Pierwszy Dzień Wiosny	- 21 marca	- Dzień Otwarty		- dni otwarte szkoły - promowanie szkoły
10. Światowy Dzień Ziemi	- 22 kwietnia	- oplakatowanie szkoły, konkursy, l. wych.	n-le biologii, geografii, wych.	- umiejętność wyszukiwania informacji na wyznaczony temat
11. Rekolekcje	- marzec		- parafia NMP - nauczyciele religii - wychowawcy	- wdrażanie do podejmowania odpowiedzialnych decyzji
12. Konferencje papieskie, Dzień Papieski	- kwiecień		- nauczyciel biologii	
13. Kwiecień Miesiącem Kultury Zdrowotnej	- cały rok		- samorząd uczniowski	
14. Numery bez pytania				
15. Poznawanie postaci Patrona szkoły, Dni Patrona Szkoły	- czerwiec	- konkurs - lekcje wych., j.pol., historii, religii - obchody Dni Patrona Szkoły - konkurs plastyczny	- biblioteka - wychowawcy i pozostali nauczyciele	- budowanie więzi ze szkołą
15.Dni Języków Obcych	- maj	-Konkursy wiedzy - konkursy tematyczne - oplakatowanie szkoły	- nauczyciele języków obcych	- rozwijanie umiejętności językowych
16. Realizacja konkursu „Klasa na medal”	- cały rok	- konkursy i inne formy współzawodnictwa międzyklasowego	- wychowawcy klas, nauczyciele odpowiedzialni	- wypracowanie zasad zdrowej rywalizacji między klasami

V. Wspieranie rozwoju dziecka

Cele główne:

1. Rozwój intelektualny, fizyczny i społeczny dziecka.
2. Tworzenie warunków do różnorodnej aktywności uczniów na terenie szkoły i poza nią.
3. Pomaganie uczniom w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych.
4. Pomoc w rozwijaniu umiejętności czytelnich i korzystania z różnych źródeł informacji.

5. Rozszerzanie umiejętności matematycznych i informatycznych oraz praktyczne ich wykorzystanie w życiu codziennym.

Cele szczegółowe:

1. Kształtowanie umiejętności radzenia sobie ze stresem.
2. Poprawa komunikacji interpersonalnej.
3. Lepsze opanowanie umiejętności czytelniczych.
4. Rozwijanie umiejętności matematycznych i informatycznych oraz stosowania ich w życiu codziennym.
5. Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa.
6. Dostosowanie metod pracy do potrzeb i możliwości psychofizycznych ucznia.
7. Nabycie umiejętności stosowania różnych sposobów samorealizacji.
8. Kształtowanie umiejętności dokonywania właściwej samooceny.
9. Organizacja zajęć wyrównawczych, konsultacyjnych.
10. Psychoedukacja i współpraca z rodzicami.
11. Współpraca z PP-P i innymi specjalistami.

Przewidywane efekty:

1. Poprawa samopoczucia uczniów, zmniejszenie zachowań agresywnych.
2. Poprawa umiejętności czytelniczych.
3. Poprawa umiejętności matematycznych i informatycznych.
4. Wzrost samodzielności i odpowiedzialności uczniów.
5. Wzrost liczby uczniów biorących udział w zajęciach dodatkowych.
6. Zrozumienie przez rodziców celowości przeciwdziałania niepowodzeniom i aktywne włączanie się w działania nauczycieli.

Sposoby oceny:

1. Zwiększenie udziału uczniów w różnych formach zajęć pozalekcyjnych.
2. Reprezentacja uczniów na zewnątrz szkoły.
3. Duża aktywność uczniów podczas zajęć.
4. Testy sprawdzające poziom wiedzy uczniów na początku i na końcu roku szkolnego (wykażą postępy w nauce); testy kompetencji.

Harmonogram działań

Zadania	Termin realizacji	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Informacja zwrotna
<p>1. Tworzenie tradycji klasy</p> <ul style="list-style-type: none"> - Imprezy okolicznościowe - Imprezy tematyczne - Wycieczki 	– cały rok szkolny	<ul style="list-style-type: none"> – fundusz klasowy – scenariusz – pozyskiwanie środków finansowych 	<ul style="list-style-type: none"> – wychowawcy klas – rodzice – nauczyciele 	<ul style="list-style-type: none"> – życzliwa atmosfera – integracja grupy – harmonijna współpraca z rodzicami – budowanie poczucia bezpieczeństwa
2. Rozwijanie pasji czytelniczych	<p>Cały rok szkolny</p> <p>listopad</p> <p>Wrzesień</p> <p>Luty</p> <p>Październik</p> <p>Marzec</p>	<ul style="list-style-type: none"> - lekcje wychowawcze na temat wartości czytania w życiu kulturalnego człowieka - zachęcanie do tworzenia własnej biblioteczki, - lekcje w bibliotece szkolnej, - konkurs ph. „Z książką mi do twarzy” - Konkurs „Sleeveface” - udział w narodowym czytaniu „Quo vadis” H. Sienkiewicza - Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego - Kiermasz przeczytanej książki 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele j. polskiego, - wychowawcy, - bibliotekarz 	<ul style="list-style-type: none"> - wyniki konkursów - wystawa zdjęć
<p>3. Zachęcanie uczniów do rozwijania własnych zainteresowań poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - koła zainteresowań - udział w konkursach - wystawy - wymiany międzynarodowe 	– cały rok	<ul style="list-style-type: none"> -koła zainteresowań - współpraca ze szkołami niemieckimi (Forst, Vlotho) 	<ul style="list-style-type: none"> – pedagog – wychowawcy klas – nauczyciele 	<ul style="list-style-type: none"> – uczestnictwo uczniów w bogactwie różnorodnych form kultury – rozwijanie zainteresowań, pasji – poszerzanie wiedzy – rozwijanie umiejętności językowych
4. Współpraca z instytucjami i ośrodkami kultury	cały rok	-wyjazdy do kina i teatru	– wychowawcy klasy	
5. Wdrażanie uczniów do systemat. samooceny	cały rok	<ul style="list-style-type: none"> – Indywidualne rozmowy – lekcje wychowawcze 	<ul style="list-style-type: none"> – pedagog – wychowawcy klas 	– nabycie umiejętności własnej samooceny

6. Ćwiczenia wzmacniające poczucie własnej wartości	cały rok	– lekcje do dyspozycji wychowawcy klas – indywidualne rozmowy	- wychowawcy klas - pedagog szkolny	
7. Rozwijanie właściwych stosunków interpersonalnych (komunikacja interpersonalna)	cały rok	– scenariusze lekcji – lekcje wychowawcze – imprezy klasowe i szkolne	– pedagog – wychowawcy klas – nauczyciele przedmiotów	– poprawa komunikacji interpersonalnej
8. Opracowanie planu zajęć dydaktyczno – wychowawczych w zależności od istniejących potrzeb	Wrzesień	– czas na ułożenie planów pracy klas	– dyrektor – nauczyciele – wychowawcy	
9. Długoterminowa praca z wybranymi uczniami	cały rok	- indywidualna praca z uczniem	– pedagog – wychowawcy klas – nauczyciele przedmiotów – koordynator – pedagog	-pomoc dzieciom uzależnionym – pomoc dziecku, które ma trudności
10. Organizowanie spotkań dla rodziców na temat pracy z dzieckiem na terenie domu	– wg potrzeb	spotkania i pogadanki dla rodziców		– zapoznanie rodziców ze sposobami pracy z dzieckiem w domu
11. Współpraca z PP-P - kierowanie dziecka na badania - zaproszenie specjalistów na prelekcje	- wg potrzeb	– zgłoszenie do PP-P – sporządzenie opinii – realizacja zadań poradni – lekcje preorientacji zawodowej w kl. III	– pedagog – wychowawcy klas – nauczyciele przedmiotu	– dokonanie diagnozy psychologiczno – pedagogicznej – wdrażanie rodziców do pracy z dzieckiem na terenie szkoły – wybór szkoły ponadgimnazjalnej

VI. Profilaktyka wychowawcza.

Tytuł: „Mam wolny wybór – wybieram zdrowie”.

Cele główne:

1. Diagnoza przyczyn i rozmiarów zagrożeń.
2. Profilaktyka dotycząca zagrożeń i propagowanie zdrowego stylu życia.
3. Eliminowanie zagrożeń – uzależnień.
4. Przeciwdziałanie agresji i przemocy w szkole.

Cele szczegółowe:

1. Przekazywanie informacji na temat szkodliwości nałogów.
2. Przekazywanie wiedzy dotyczącej rozwiązywania trudnych problemów, czyli walka ze stresem jako głównego źródła uzależnień.
3. Przekazywanie informacji o możliwościach korzystania z pomocy; programy profilaktyczne.
4. Wdrażanie uczniów do samodzielnego i efektywnego organizowania czasu wolnego oraz odpowiedzialności za własne zdrowie – „Mam wolny wybór – wybieram zdrowie”.
5. Kształtowanie umiejętności świadomego przeciwstawiania się negatywnym wpływom.
6. Zwiększenie świadomości o negatywnych skutkach agresji i przemocy w szkole i nabywanie właściwych sposobów reagowania.
7. Opracowanie ankiety diagnozującej problem uzależnień wśród uczniów oraz przeprowadzenie diagnozy.

Przewidywane efekty:

1. Wzrost wiedzy uczniów na temat szkodliwości uzależnień.
2. Wzrost liczby uczniów preferujących zadania prospołeczne oraz bezpieczny i zdrowy styl życia.
3. Poprawa atmosfery w klasach oraz stosunków w kontaktach uczeń – nauczyciel.

Sposoby oceny:

1. Obserwacja zachowań uczniów i przestrzegania obowiązujących norm.
2. Analiza wyników ankiety diagnozującej problem uzależnień i zmniejszenie liczby uczniów, których ten problem dotyczy.

Harmonogram działań

Zadania	Termin realizacji	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Informacja zwrotna
Analiza istniejących zagrożeń	– Listopad – marzec	– opracowanie ankiet o sytuacji opiekuńczo – wychowawczej w klasach – opracowanie ankiety dotyczącej problemu uzależnień	– pedagog – wychowawcy	– zdiagnozowanie zagrożeń: ustalenie przybliżonej liczby osób uzależnionych – diagnoza sytuacji opiekuńczo wychowawczej uczniów
Psychoedukacja rodziców i uczniów	– wg możliwości i potrzeb	– spotkania, pogadanki z przedstawicielami ds. narkotyków – spotkania z pracownikami poradni, – warsztaty (zajęcia terapeutyczne)	– pedagog szkolny – osoby zawodowo związane z problematyką uzależnień i	– zwiększenie świadomości rodziców i dzieci dotyczącej problemów uzależnień i niebezpieczeństw

			<ul style="list-style-type: none"> agresji – wychowawcy 	<ul style="list-style-type: none"> z nich wynikających – nabycie wiedzy na temat zjawisk patologicznych i walki z nimi
<p>Prowadzenie pracy profilaktycznej dotyczącej zagrożeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzależnienia - przemoc (agresja) - wulgaryzmy 	Cały rok	<ul style="list-style-type: none"> – lekcje wychowawcze, biologii i wdźr – pogadanki, prelekcje – wystawy, konkursy plastyczne i wiedzowe – programy profilaktyczne – spotkania z psychologiem, pracownikami poradni dla młodzieży – dzień bez papierosa – Kwiecień Miesiącem Kultury Zdrowotnej 	<ul style="list-style-type: none"> – wychowawcy – nauczyciele j. polskiego, biologii, wdźr – pedagog szkolny 	<ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie świadomości o skutkach uzależnienia – poprawa atmosfery w klasie i szkole – wzrost liczby uczniów aktywnie przeciwdziałających zagrożeniom – wzrost liczby uczniów preferujących zachowania prospołeczne
<p>Wdrażanie Szkolnego Programu Profilaktycznego</p>	cały rok	<ul style="list-style-type: none"> warsztaty dotyczące promocji zdrowego stylu życia lekcje wychowawcze imprezy happening konkursy wiedzowe 	<ul style="list-style-type: none"> – nauczyciele wychowania fizycznego – nauczyciele biologii – opiekunowie SU – wychowawcy – opiekunowie świetlicy – pielęgniarka 	<ul style="list-style-type: none"> – wykształcenie u uczniów nawyków zdrowego i bezpiecznego stylu życia.
<p>Propagowanie bezpiecznych zachowań na drodze oraz podczas ferii zimowych i wakacji</p>	cały rok	<ul style="list-style-type: none"> - lekcje wych., spotkanie z policjantem 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy klas, pozostali nauczyciele 	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie bezpieczeństwa uczniów w drodze do i ze szkoły